

Moz art nap

2024. március 3.
vasárnap
Zeneakadémia

Stefan Dohr | Bogányi Gergely
Wenzel Fuchs | Keller Quartet
Arvid Engegård

Művészeti vezető: Keller András
Házigazda: Batta András

concerto
BUDAPEST

Mozart zenéje örök

© Cseke Csilla

Viszonylag későn kerültem közel Mozarthoz. Sok tekintetben az alkatom, a személyiségem alapján Beethoven és Bartók közelebb áll hozzám, de egy ideje Mozart egészen különleges helyet foglal el a lelkemben. Több mint zene, művészete isteni jelenség. Mozarttal segíteni lehet a világon. Zenéjére van egy szó, ami közhelyesen hangzik, mégis igaz: hogy „örök”. Olyan csodája az emberi kultúrának, ami beláthatatlan, mint az univerzum. Mozart zenéje visszaadja az elveszett Paradicsomot, hiszen az emberi lét csodáját képes volt hangokban megmutatni. Az öröm és a fájdalom is magasrendűen, mégis egyszerűen és természetesen szólal meg műveiben. Ha átadjuk magunkat a zenéjének, békére lelhetünk.

Keller András

A Concerto Budapest 2018 óta évről évre egy-napos koncertsorozatot szentel a klasszikus zene örök kedvencének, Wolfgang Amadeus Mozartnak, vagyis inkább a világ közös és olthatatlan Mozart-rajongásának. Az immár hetedik alkalommal megrendezett Mozart-nap zárókoncertjét élőben közvetíti a brit **Gramophone** magazin és az **Index.hu**. A koncertek házigazdája idén **Batta András** lesz.

Mozart-nap I. | Nyitókoncert | 11:00 | Nagyterem

3. (Esz-dúr) kürtverseny, K. 447

20. (d-moll) zongoraverseny, K. 466

Esz-dúr szimfonia concertante oboára, klarinétra, kürtre és fagottra, K. 297b

Stefan Dohr kürt, **Bogányi Gergely** zongora, **Horváth Béla** oboa,

Wenzel Fuchs klarinét, **Mohai Bálint** fagott, **Concerto Budapest**

Vezényel: **Keller András**

Mozart-nap II. | 14:00 | Solti Terem

c-moll adagio és fuga, K. 546

15. (d-moll) vonósnégyes, K. 421

A-dúr klarinétötös, K. 581

Wenzel Fuchs klarinét

Keller Quartet (**Keller András**, **Környei Zsófia** hegedű, **Szűcs Máté** brácsa, **Kokas Dóra** cselló)

Mozart kalandos utazásai | 14:30 | Kupolaterem

Gyerekkoncert **Simon Izabellával**

Mozart-nap III. | 16:00 | Nagyterem

7. (D-dúr) „Haffner”-szerenád, K. 249, K. 250

Concerto Budapest

Hangversenymester: **Arvid Engegård**

Mozart-nap IV. | Zárókoncert | 19:30 | Nagyterem

Figaro házassága – nyitány, K. 492

A-dúr klarinétverseny, K. 622

4. (Esz-dúr) kürtverseny, K. 495

35. (D-dúr) „Haffner”-szimfónia, K. 385

Wenzel Fuchs klarinét, **Stefan Dohr** kürt

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

Concerto Budapest szimfonikus zenekar

© Felvégő Andreo

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjainig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is. A zenekar egyike Magyarországról legrégebbi együttesséinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenárium óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója. A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióját viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez. A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Eötvös Péter, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, viszont a nemzetközi vendégzölgistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov. A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

11.00 | Mozart-nap I. – Nyitókoncert | Nagyterem

3. (Esz-dúr) kürtverseny, K. 447

20. (d-moll) zongoraverseny, K. 466

Esz-dúr szimfonia concertante oboára, klarinétra, kürtre és fagottra, K. 297b

1. Az 1784 és 1787 között keletkezett kürtverseny – a szerző másik két befejezett kürtversenyéhez hasonlóan – Bécsben, Esz-dúrban és Joseph Leutgeb számára íródott.
2. Mozart közel harminc zongoraversenye között mindössze két moll hangneműt találunk. A d-moll mindig különös jelentőségű a szerző életművében.
3. A fafúvósokra írt szimfonia concertante sok fejfájást okoz a zenetudósoknak, ugyanis elveszett és sosem került elő a mű eredeti kézírata. Csak sejteni lehet, hogy ez az a darab, amelyre Mozart utal egy levelében.

Az idei Mozart-nap az Esz-dúr és a d-moll hangnem bűvköréből indul. Mindkettőnek igen gazdag a mozarti asszociációs mezeje. Az Esz-dúr – a maga három b előjegyzésével, *A varázsfuvola* óta mindenképp – sokaknak juttathatja eszébe a szabadkőművességet, amelynek egyik legfőbb szimbóluma a hármas szám. Ám a koncerten megszólaló két fúvós versenyműben nemigen találni szabadkőműves jelképeket, sokkal inkább hangolási praktikusságról van szó. De szerintem sosem lehet a zenét túlgondolni, túlfantáziálni. Mozart 3. kürtversenye a fülnek és a szemnek is tartogat érdekességeket. A hallgatót lenyűgözheti az a sok kromatikus hang és trilla a kürtszólamban, amelyet kifejezetten nehéz lehetett előadni a korabeli natúrkürtökön. A nézőt pedig a kotta szórakoztathatja, amelybe a szerző különböző tréfás megjegyzéseket biggyesztett barátja, Leutgeb számára. A kürt mellé oboa, klarinét és fagott csatlakozik a műsort záró darabban, ami az élő bizonyíték arra, hogy kevesen értettek jobban a fúvós hangszerekhez, mint Mozart. Már ha valóban Mozart-műről van szó – egyesek ugyanis nincsenek meggyőződve róla, hogy az előkerült darab azonos az elveszett Mozart-kottával. Hallgassák meg: önök szerint Mozart-művet hallanak? A két darab között a kor egyik legsötétebb, legkomorabb hangneméé, a *Don Giovanni*ből és a *Requiem*ből is ismerős d-mollé lesz a főszerep. A sejtelmesen induló zongoraverseny legközelebb a románc nevű lassú tételben hoz némi megnyugvást, ám végül a kromatikában gazdag zene csak megtalálja az utat a fényes dúrig.

14.00 | Mozart-nap II. | Solti Terem

c-moll adagio és fúga, K. 546

15. (d-moll) vonósnégyes, K. 421

A-dúr klarinétötös, K. 581

1. „Egy rövid adagio két hegedűre, brácsára és csellóra, ahhoz a fűgához, amit régen két zongorára írtam” – foglalta össze röviden Mozart a mű keletkezéstörténetét.
2. A d-moll vonósnégyes a Haydn előtt tisztelgő hat kvartett közül a második.
3. Mint megannyi klarinéta írt műve, Mozart egyetlen klarinétötöse is a bécsi udvari zenekar virtuóza, a szerző régi barátja, Anton Stadler számára készült.

Mint a négyteteles szimfóniák esetében, a 2024-es Mozart-nap négy koncertjén is megfigyelhető egyfajta nyitány–lassú–tánc–finálé rendszer. A kontrasztokban bővelkedő nyitókoncert után, de az oldottabb szerenád és a nagyszabású finálé előtt kapott helyet az a hangverseny, amely a szerző borús oldalát, elmélyült énjét, tudományos törekvéseit mutatja be. Mozart életművében mindig gyanút kell fognunk, ha moll hangnemmel találkozunk. Ennek megfelelően a műsort nyitó adagio és fúga komorabb és komolyabb, mint amit általában megszoktunk Mozarttól. Már csak azért is, mert a komponista Bach-tanulmányaira reflektál – a fúga természetesen a barokk mester hatása. A darab, mely előtt nem prelúdium, hanem adagio áll, 1788-ban nyerte el végleges alakját, másfél hónappal a „Jupiter”-szimfónia előtt, amelyben ugyancsak szerepel fúga. Véletlen lenne? A vonósnégyes 1783-ban, az eredeti fűgával egy időben készült. A nyitótételben az ereszkedő hegedűszólam azonnal megteremti az alaphangulatot, és a hangok közt ismét megjelenik Bach hatása. Gyakran fájdalmas lassú tétel és komoly menüett vezet a feloldást nemigen tartalmazó fináléig. Nem hoz igazi feloldást a klarinétötös sem, hiába íródott sugárzó dűrban. De „könnyeken keresztül is mosolyog” – írja róla Robbins Landon.

16.00 | Mozart-nap III. | Nagyterem

7. (D-dúr) „Haffner”-szerenád, K. 249, K. 250

1. A nyolctételes szerenád 1776-ban született Franz Xavier Spath és Marie Elizabeth Haffner esküvőjére.
2. A zenekari mű néhány tételében szólóhegedűt írt elő Mozart, melynek szólamát valószínűleg ő maga játszotta a premieren.
3. Sokan Mozart első tekintélyes zenekari műveként tartják számon e szerenádot.

Siegmond Haffner nemcsak dúsgazdag kereskedő volt, hanem Salzburg polgármestere is. A város vezetésével gyakran konfliktusban álló Mozart érthető módon igyekezett kedvére tenni a befolyásos embereknek, így nem csoda, hogy az alig több mint húszesztendős szerző élete addigi legösszetettebb zenekari kompozíciójával tisztelgett Haffner lányának esküvője előtt. A kapcsolat fontosságát mutatja, hogy Mozart egy másik szerenádot is komponált a Haffner család számára, ám ez sajnálatos módon elveszett. (Cserébe négy tétele tovább él a Mozart-nap zárókoncertjén is megszólaló 35. szimfóniában.) A szerenád műfajából következően a művet akkora és olyan apparátus játssza, amely könnyen mozgatható – akár egy éjszakai, erkély alatti muzsikáláshoz is. Ám Mozart zenéje jóval túlmutat a könnyed szerenádzénék világán. A szokásokkal ellentétben itt nincs tere például a rögtönzésnek. A darab a haydnyi szimfóniákra emlékeztető súlyos bevezetéssel indul, de találkozunk sötét g-moll menüettel, virtuóz rondóval, komplex variációs formával, kromatikus menetekkel, további vad hangnemváltásokkal s más emlékezetes tétellel és kontraszttal. Az 1776. július 21-én éjszaka – az esküvő előestéjén – előadott szerenádot Mozart vezényelte, és az igen igényes hegedűszólóért is ő felelt.

19.30 | Mozart-nap IV. – Zárókoncert | Nagyterem

Figaro házassága – nyitány, K. 492

A-dúr klarinétverseny, K. 622

– szünet –

4. (Esz-dúr) kürtverseny, K. 495

35. (D-dúr) „Haffner”- szimfónia, K. 385

1. Az 1786-ban bemutatott Figaro házassága Mozart és a szövegíró Lorenzo Da Ponte első közös munkája, amelyet a Don Giovanni és a Così fan tutte követett.
2. A klarinétverseny a Mozartot megannyiszor meghihető Anton Stadler, míg a kürtverseny a szerző valamennyi befejezett kürtversenyének címzettje, Joseph Leutgeb számára készült.
3. A „Haffner”-szimfónia zenéje eredetileg egy talán nyolctételes szerenád része lehetett, amelyet a salzburgi Haffner családnak ajánlott a szerző.

Zenei poénok, Mozart utolsó befejezett műve, négyszínű tintával írt kotta és egy darab, amely még szerzőjét is lenyűgözte – ezzel a változatos és életkedvtől kicsattanó műsorral zárul az idei Mozart-nap. A fanfárszerű függőzene helyett halk vonósmorajlással induló Figaro-nyitány ezúttal nem a híres borbély, hanem az egész napos Mozart-játék után sem fáradt zenekar hőmpolygó energiáit mutatja be. Rögtön utána a szelíd líra kerül középpontba, hiszen Mozart egyetlen klarinétversenyében hiába találunk két allegro tételt is, valójában az egész művet a színgazdag, nosztalgikus, megható, fülbemászó békesség hatja át – különös tekintettel a klarinétszólam mély regiszterére. A klarinétot kecses vadászkürt követi. Jól olvasták: Mozartnak – illetve a kürtvirtuóz Leutgebnek – sikerült kikevernie egy olyan hangszínt, amely megszelídítette az addig leggyakrabban a vadászattal összekapcsolt hangszert. Mozart a kottában nemcsak tréfás megjegyzésekkel, de négy különböző színű jelöléssel is ugratta barátját, noha elképzelhető, hogy a színek előadói utasítások kódjai. A koncertet szerenádkönnyedségű szimfónia zárja. Az első tétel szokatlanul ugráló nyitótémája, a lassú tétel derűje és könnyedsége, majd a fanfárszerű, inkább vidéki táncokat idéző tömör menüett után olyan finálé koronázza meg a Mozart-napot, amelynek kottájára a szerző csak annyit biggyesztett: „a lehető leggyorsabban”.

© Hroch, Balint

14.30 | Kupolaterem Mozart kalandos utazásai Gyerekprogram Simon Izabellával

Figaro házassága – nyitány, K. 492

A-dúr klarinétverseny, K. 622

4. (Esz-dúr) kürtverseny, K. 495

35. (D-dúr) „Haffner”- szimfónia, K. 385

Sokféle utazás létezik az ember életében, valóságos és képzeletbeli egyaránt. Mozart élete zsenialitása révén mindkettőben szinte elválaszthatatlanul bővelkedett. Valós utazásai közben is képzelete a fénysebesség gyorsaságával száguldott, bejárva a hangok és harmóniák csodálatos birodalmát. Hogy mindebből hogyan születtek meg remekművei, az előadáson a gyerekekkel közös kalandozás során derül fény.

Stefan Dohr

Az 1965-ben Münsterben született német kürtművész egyszerre van megáldva „dübörgő hanggal, amely völgszerte visszhangzik” (*Berliner Zeitung*) és lélegzetelállítóan „lehetőfinom pianókkal, melyek mintha távolról csengenének a fülünkbe” (*Badische Zeitung*). Elismert szólístaként, kamarazeneszként és a Berliner Philharmoniker elsőkürtöseként a nemzetközi kürtélet egyik alapembere. A zenekarban különleges feladata van: a kürtös egyrészt „kvázi közvetítő a hangszercsoportok között, másrészt szólista például Mahler- és Bruckner-szimfóniákban”. Nemcsak a berlini Karajan és a Hanns Eisler Akadémián, hanem a helsinki Sibelius Akadémián és a londoni Royal College of Musicban is tanít.

© Berliner Philharmoniker

Wenzel Fuchs

Innsbruckban született 1963-ban. Szakmai pályafutását a bécsi Volksoper és az ORF Rádió Szimfonikus Zenekarának szólóklarinetosaként kezdte, majd 1993-ban csatlakozott a Berliner Philharmonikerhez. Zenekari munkája mellett szólistaként és kamarazenészként is aktív, olyan partnerekkel lép fel, mint Yefim Bronfman, Emmanuel Pahud és Schiff András. Tanít a Berliner Philharmoniker Karajan Akadémiáján, vendégtanár a tokiói Geidai Egyetemen, tiszteletbeli professzor a Sanghaji Konzervatóriumban és a salzburgi Mozarteum Egyetem tanára. Világszerte tart mesterkurzusokat. Az osztrák Tudományos és Művészeti Minisztérium díjának, valamint a „Jugend musiziert” németországi ifjúsági verseny több díjának is birtokosa.

Arvid Engegård

Az 1963-ban született neves norvég kamaramuzsikusként a 2006 óta világszerte turnézó Engegård Quartet alapítója és elsőhegedűse. Kiváló karmester, mely minőségében nem először érkezik Budapestre. Hangszeres tanulmányait a Trondheimi Konzervatóriumban és az Eastman Zeneiskolában végezte. Zenei életének fontos lépése volt, amikor Salzburgba utazott, hogy Végh Sándor irányítása mellett képezhesse magát hegedűművészként. Egy évvel érkezése után Végh a Camerata Academica élére nevezte ki, ezt a pozíciót nyolc éven át töltötte be. Nagyon gyümölcsöző esztendő volt: Schiff András zongoraművésszel például ekkor vették fel Mozart összes divertimentóját és zongoraversenyét. Kamarazenészként a legrangosabb fesztiválok, szemináriumokon fordult meg, például a Lockenhausi Fesztiválon, a Musiktage Mondsee-n, a Mozart Wochén és a Prussia Cove-on. 1999 óta vezényel, hazájának élvonalbeli együtteseivel együtt olyanokat is, mint a Salzburgi Mozarteum zenekara vagy a BBC koncertzenekara. 2004-ben Knut Kirkesætherrel megalapították a Lofoten Nemzetközi Kamarazenei Fesztivált, melynek ő a művészeti igazgatója.

© vasarnap.hu

Bogányi Gergely

Vácott született 1974-ben. Négyéves korában kezdett zongorázni szülővárosában, első zongoratanára Szabó Katalin volt. Hatévesen különdíjasa lett a nyíregyházi országos zongoraversenynek, amelyet kilencévesen meg is nyert. Egy év múlva felvételt nyert a Zeneakadémia előképző különleges tehetségek osztályába, ahol a tanára kezdetben Máté Klára volt, majd később Esztö Zsuzsa és végül Baranyay László, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen is. A budapesti Zeneakadémiával párhuzamosan tanulva az Indiana Egyetemen Sebők György és a helsinki Sibelius Akadémián Matti Raekallio professzorok folytatták képzését. Eddigi munkásságának csúcspontja a 2010-es Chopin-év alkalmából rendezett, két napon átívelő koncertsorozata, ahol is a zeneszerző összes szólózongorára írt művét megszólaltatta. Számos más elismerése mellett 2000-ben elnyerte a Liszt Ferenc-díjat, 2004-ben pedig a Kossuth-díjat. 2015-ben ismerhette meg a nyilvánosság a művészlől elnevezett új típusú hangversenyzongorát, amelyet az ő elképzelései nyomán fejlesztettek ki.

Mozart Day I | Opening concert | 11 am | GRAND HALL

Horn Concerto No. 3 in E flat major, K. 447

Piano Concerto in D minor, K. 466

Sinfonia Concertante in E flat major for Oboe, Clarinet, Horn and Bassoon, K. 297b

Stefan Dohr horn, **Gergely Bogányi** piano, **Béla Horváth** oboe,

Wenzel Fuchs clarinet, **Bálint Mohai** bassoon, **Concerto Budapest**

Conductor: **András Keller**

Mozart Day II | 2 pm | SOLTI HALL

Adagio and Fugue in C minor, K. 546

String Quartet No. 15 in D minor, K. 421

Clarinet Quintet in A major, K. 581

Keller Quartet (**András Keller**, **Zsófia Környei** violins, **Máté Szűcs** viola, **Dóra Kokas** cello)

Wenzel Fuchs clarinet

Mozart Day | Children's programme | 2.30 pm | CUPOLA HALL

The Adventurous Travels of Mozart

hosted by **Izabella Simon**, pianist and pedagogue

Mozart Day III | 4 pm | GRAND HALL

Serenade No. 7 in D major "Haffner", K. 249, K. 250

Concerto Budapest

Concertmaster: **Arvid Engegård**

Mozart Day IV | Closing Concert | 7.30 pm | GRAND HALL

The Marriage of Figaro – Overture, K. 492

Clarinet Concerto in A major, K. 622

Horn Concerto No. 4 in E flat major, K. 495

Symphony No. 35 in D major "Haffner", K. 385

Wenzel Fuchs clarinet, **Stefan Dohr** horn, **Concerto Budapest**

Conductor: **András Keller**

*****

Lotus Therme
Hotel & Spa
Hévíz

Promóciós kód:
KONCERT

Minden pillanat rólam szól...

Hévíz tárt karokkal várja Önt!

Keresse aktuális ajánlatainkat honlapunkon és foglaljon
15% kedvezménnyel a KONCERT promóciós kóddal!
A kód 2024.06.30-ig érvényes.

Lotus Therme Hotel & Spa ***** • 8380 Hévíz, Lótuszvirág u. 1.
Telefon: +36 83 500 500 • info@lotustherme.net • www.lotustherme.net • [#lotustherme](https://www.instagram.com/lotustherme)

KEDVES BARÁTUNK!

Ha feliratkozik **HÍRLEVELÜNKRE**,
négy dolog fog történni:

3.

Könnyebben tudja majd kiválasztani, hol és mikor szeretne találkozni velünk.

4.

Tagja lesz a Concerto Budapest közösségének, amelynek tagjai mindig naprakészek zenekarunkkal kapcsolatban.

1.

Háromhetente kap tőlünk egy levelet e-mailben.

2.

Tájékozott lesz zenekarunk koncertjeivel, vendégeivel, eseményeivel kapcsolatban.

**concerto
BUDAPEST**

FELIRATKOZÁS A HÍRLEVÉLRE
concertobudapest.hu/kapcsolat »

Örömmel látjuk követőink között akkor is, ha a **Facebookon**,
az **Instagramon** vagy **YouTube-csatornánkon** csatlakozik hozzánk.

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

 concerto_budapest

 [@ConcertoBudapestOrchestra](https://www.youtube.com/ConcertoBudapestOrchestra)